

**КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ**

Циклова комісія з педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О. Б. Жильцов
« 31 » _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КОНФЛІКТОЛОГІЯ

галузь знань 0306 Менеджмент і адміністрування
спеціальність 5.03060101 Організація виробництва

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2285
 _____
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » _____ 2016 р.

Київ 2016 рік

Робоча програма «Конфліктологія» для студентів галузі знань 0306 Менеджмент і адміністрування, спеціальності 5.03060101 Організація виробництва

Розробник: Потоцька Юлія Вячеславівна,
викладач циклової комісії з педагогічної освіти Університетського коледжу
Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з педагогічної освіти

Протокол від «29» серпня 2016 р. № 1

Голова циклової комісії (Артюх Л.Л.)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Менеджмент і адміністрування 0306	Варіативна
	Спеціальність 5.03060101 Організація виробництва	
Змістових модулів – 3		Рік підготовки
		4-й
		Семестр
Загальна кількість годин - 108	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,3 самостійної роботи студента – 4		Лекції
		22 год.
		Семінарські
		20 год.
		Модульний контроль
		6 год.
		Індивідуальні заняття
	12 год.	
Самостійна робота		
48 год.		
	Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння базових знань з актуальних питань конфліктів та побудови продуктивних людських взаємовідносин; розвиток наукового психологічного мислення студентів; формування навичок розв'язання конфліктів як професійно-психологічних завдань.

Завдання: ознайомити студентів з актуальними проблемами управління конфліктами; розкрити ефективну методологію вирішення завдань діагностування і прогнозування конфліктів і конфліктних ситуацій; оволодіння навичками попередження конфліктних ситуацій та продуктивного вирішення конфліктів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студентів мають бути сформовані такі предметні *компетентності*:

- знання щодо розвитку конфліктологічних ідей за час існування людства;
- розуміння закономірностей, принципів та методів конфліктології;
- знання методів прогнозування конфліктів, фаз виникнення та динаміки розвитку;
- знання видів конфліктогенів спілкування, їх ролі у виникненні та прогнозуванні конфліктогенності особистості;
- розуміння засад медіаційних технологій у вирішенні конфліктів, стратегії та тактики врегулювання конфліктів;
- вміння здійснювати структурний аналіз та кваліфікувати конфлікт;
- вміння визначати та здійснювати заходи щодо діагностики та прогнозування конфліктів у групах, колективах та організаціях;
- вміння вчасно регулювати конфліктні ситуації та управляти конфліктами в групах та колективах;
- вміння застосувати переговорні методи і техніки подолання та вирішення конфліктів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту.

Тема 1. Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни.

Тема 2. Природа конфлікту.

Тема 3. Динаміка конфлікту і механізми його розвитку.

Тема 4. Класифікація конфліктів.

Змістовий модуль 2. Конфлікти в сучасному суспільстві.

Тема 1. Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення.

Тема 2. Політичні конфлікти.

Тема 3. Особливості конфліктів в організаціях та умови їх виникнення.

Тема 4. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти.

Змістовий модуль 3. Розв'язання та попередження конфліктів.

Тема 1. Технології попередження та управління конфліктами.

Тема 2. Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекції		сем.	пк.	інд.	с.р.	
Змістовий модуль 1. Загальна теорія конфлікту.						
Тема 1. Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни.	10	2	2		2	4
Тема 2 Природа конфлікту.	10	2	2		2	4
Тема 3. Динаміка конфлікту і механізми його розвитку.	8	2	2			4
Тема 4 Класифікація конфліктів.	12	2	2		2	6
Модульна контрольна робота 1.	2			2		
<i>Разом за змістовим модулем 1.</i>	42	8	8	2	6	18
Змістовий модуль 2. Конфлікти в сучасному суспільстві						
Тема 1. Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення.	8	2	2			4
Тема 2. Політичні конфлікти.	10	2	2			6
Тема 3. Особливості конфліктів в організаціях та умови їх виникнення.	8	2	2			4
Тема 4. Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти.	6				2	4
Модульна контрольна робота 2.	2			2		
<i>Разом за змістовим модулем 2.</i>	34	6	6	2	2	18
Змістовий модуль 3. Розв'язання та попередження конфліктів.						
Тема 1. Технології попередження та управління конфліктами.	14	4	2		2	6
Тема 2. Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів.	16	4	4		2	6
Модульна контрольна робота 3.	2			2		
<i>Разом за змістовим модулем 3.</i>	32	8	6	2	4	12
Усього годин	108	22	20	6	12	48

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розвиток конфліктології як науки.	2
2	Генеза конфлікту.	2
3	Дослідження схильності до конфліктної поведінки.	2
4	Типології конфліктів за різними критеріями.	2
5	Шляхи вирішення сімейних конфліктів.	2
6	Особливості політичних конфліктів.	2
7	Конфлікти в організаціях та сфері управління.	2
8	Технології управління конфліктами.	2
9	Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.	4
	Разом	20

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
1	Виникнення конфліктологічних ідей, становлення конфліктології.	4	5
2	Конфлікт з точки зору гуманістичної психології.	4	5
3	Рівні вияву конфліктів.	4	5
4	Особливості міжетнічних конфліктів.	6	5
5	Особливості подружніх конфліктів.	4	5
6	Детермінація й причинна обумовленість політичних конфліктів.	6	5
7	Стилі лідерства і керівництва в психології управління.	4	5
8	Внутрішньоособистісні та міжособові конфлікти.	4	5
9.	Консенсусні технології вирішення конфліктів.	6	5
10.	Місце та роль переговорів у суспільстві.	6	5
	Разом	48	50

Навчально-методична карта дисципліни «Конфліктологія».

Разом: 108 год, лекції – 22 год, семінар. – 20 год, інд. робота – 12 год., модульн. контроль – 6 год., сам. робота – 48 год.

Модулі	Змістовий модуль I.				Змістовий модуль II.				Змістовий модуль III.		
Назва модуля	Загальна теорія конфлікту.				Конфлікти в сучасному суспільстві.				Розв'язання та попередження конфліктів.		
Лекції	1	2	3	4	1	2	3	4	4	5	
Теми лекцій	Розвиток конфліктології як науки і навчальної дисципліни.	Природа конфлікту.	Динаміка конфлікту і механізми його розвитку.	Класифікація конфліктів.	Особливості сімейних конфліктів та шляхи їх вирішення.	Політичні конфлікти	Особливості конфліктів в організаціях та умови їх виникнення.		Технології попередження та управління конфліктами.	Медіація та переговори як способи врегулювання конфліктів.	
Теми семінарських занять	Розвиток конфліктології як науки.	Генеza конфлікту.	Дослідження схильності до конфліктної поведінки.	Типології конфліктів за різними критеріями.	Шляхи вирішення сімейних конфліктів.	Особливості політичних конфліктів.	Конфлікти в організаціях та сфері управління.		Технології управління конфліктами.	Медіація як спосіб врегулювання конфліктів.	
Самостійна робота	Табл. 7				Табл. 7				Внутрішнь особистісні та міжособові конфлікти.	Табл. 7	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1				Модульна контрольна робота 2				Модульна контрольна робота 3		
Підсумковий контроль	Залік										

7. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмове тестування, модульна контрольна робота.

Методи самоконтролю: самооцінка, самоаналіз.

Розподіл балів, які отримують студенти

Вид роботи	максимальна кількість балів за один вид роботи	обов'язкова кількість виконаних завдань за курс	максимальна кількість балів за всі види роботи
1. Відвідування лекцій	1	11	11
2. Відвідування семінарів	1	10	10
3. Виконання завдання для самостійної роботи	5	10	50
4. Робота на семінарському	10	7	70
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	3	75
Всього			216
Залік Коефіцієнт	2,16		

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання - незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу - досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

2. Методичне забезпечення

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ збірка тестових завдань;
- ✓ схематична наочність.

3. Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть оволодіти:
знаннями щодо:

- генези конфліктології як науки;
- закономірностей, принципів та методів конфліктології;
- використання медіації у вирішенні конфліктів, стратегії та тактики врегулювання конфліктів;
- видів конфліктогенів спілкування, їх ролі у виникненні та прогнозуванні конфліктогенності особистості.

аналізувати:

- конфліктні ситуації різного генезу;
- ефективність переговорних процесів та медіаційних практик.
- розпізнавати:
- типи та різновиди конфліктів;
- об'єкти, суб'єкти, предмет та причини конфлікту;
- ефективні технології управління, розв'язання та прогнозування конфліктів.

4. Рекомендована література

Базова:

1. Гірник А.М. Основи конфліктології. [Текст]: навчальний посібник для студ. вищ. навч. закл. / А.М. Гірник – Київ: Києво-Могилянська академія, 2010. - 222 с.
2. Дуткевич Т. Конфліктологія з основами психології управління [Текст]: навч. посіб. перевид./ Т.Дуткевич; М-во освіти і науки України, Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, Ін-т соц. реабілітації та розвитку дитини. – К.: Центр учб. л-ри, 2016. – 455 с.
3. Ємельяненко Л.М., Петюх В.М., Торгова Л.В., Гриненко А.М. Конфліктологія [Текст]: Навчальний посібник / Л.М.Ємельяненко, В.М. Петюх, Л.В.Торгова, А.М.Гриненко. – Київ: КНЕУ, 2003. – 315 с.
4. Жаворонкова Г.В. [та ін.]. Управління конфліктами [Текст]: текст лекцій: навч. посібник / Г.В. Жаворонкова, О. М. Скібіцький, Т. В. Сівашенко, О.І. Туз. – Київ : Кондор, 2011. – 172 с.
5. Орлянський В. С. Конфліктологія [Текст] : Навч. посібник для вузів/ В. С. Орлянський; Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 159 с.
6. Пірен М. І. Конфліктологія [Текст]: підручник / М. І. Пірен. – К. : МАУП, 2003. – 358 с.
7. Прибутько П.С. Конфліктологія [Текст]: Навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів/ П.С. Прибутько.— К.: КНТ, 2010. — 131 с.

Допоміжна:

1. Винославська О.В. Людські стосунки: [Текст]: заочна школа / О.В.Винославська, М.П.Малигіна // Практична психологія та соціальна робота. – 1999. – № 3. – С. 29-31.
2. Коваленко Д. В. Конфліктологія: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. [Текст]: / Д. В. Коваленко, І. М. Шалімова, О. М. Керницький; Укр. інж.-пед. акад. – Х. : Точка, 2012. – 221 с.
3. Ложкін Т. Практикум з конфліктології [Текст]: /Т. Ложкін, Е. Юрковський, І. Моначін. – Тернопіль: Воля, 2005.– 168 с.
4. Нагаєв В. Конфліктологія: курс лекцій: [Текст]: навч. посіб.для вузів / В. Нагаєв; М-во освіти України, Харк. нац. аграр.ун-т ім. В. В. Докучаєва. – К.: Центр учб. л-ри, 2004. – 199 с.
5. Русинка І. І. Конфліктологія: психотехнології запобігання і управління конфліктами: [Текст]: навч. посіб. / І. І. Русинка. –К.: Професіонал, 2007. – 332 с. – С. 8-31.
6. Скібіцька Л. І. Конфліктологія [Текст]: навч. посіб. /Л. І. Скібіцька. – К.: Центр учб. л-ри, 2007. – 384 с.
7. Словник термінів з правової конфліктології [Текст]: наук.-довід. вид. / за ред. Ю. П. Битяка, Л. М. Герасіної, М. І. Панова. – Х.: Одиссей, 2006. – 208 с.
8. Тихомирова Є. Б. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Є. Б. Тихомирова, С. Р. Постоловський. – Рівне: Перспектива, 2014. – 398 с.

9. Яхно Т. П. Конфліктологія та теорія переговорів [Текст]: навч. посіб / Т. П. Яхно, І. О. Куревіна. – К.: Центр учб. л-ри, 2012. –168 с.

5. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В.Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О.Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>